

okolností případu. Můžeť i samosoudce, shledá-li převážné okolnosti polehčující nebo nebezpečí pro výživu nevinné rodiny pachatelovy, použítí práva propůjčeného mu § 54, pokud se týče § 55 tr. zák. a vyměřiti trest pod nejnižší sazbou zákonnou. Shledá-li naopak převážné okolnosti přitěžující, které nejsou vyváženy ani ohledem na nevinnou rodinu pachatelovu, jest na něm, by jim zjednal průchod, řídití se předpisem § 7 odst. čtvrtý (§ 5) zákona čís. 471/21, t. j. postoupiti věc nalézacímu senátu, by tento uložil po opětném projednání věci po případě trest delší 6 měsíců, k němuž samosoudce není oprávněn (§ 7 odst. druhý uvedeného zákona). Nemá významu, že veřejný obžalobce shledal trest šestiměsíční ztráty svobody přiměřeným i při oné poněkud přísnější kvalifikaci činu, jíž se řídil při podání obžaloby, a že čin došel v rozsudku kvalifikace poněkud mírnější. Výměra trestů jest v rukou soudu a obžalobci jest § 255 tr. ř. přímo zakázáno, činiti určitý návrh na vyměření trestu v mezích zákonné sazby trestní, navrhnouti trest určitého trvání (určité výše), po případě určitého druhu. Vyměřil-li samosoudce, řídě se řečenými mylnými názory, trest pod nejnižší hranici trestní sazby podle § 178 tr. zák. pro souzený skutek platné, ačkoliv měl za to, že tu není podmínek §§ 54 a 55 tr. zák., vykročil z mezí své trestní moci, takže jest rozsudek stížen zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř. (srovnej rozh. čís. 1362 sb. n. s.) a bylo jej, pokud je zmatkem stížen, t. j. pokud určil trvání trestu dobou čtyř měsíců, zrušiti a stanoviti znova dobu trestu podle § 178 tr. zák.

Čís. 3196.

Znásilňování jiných v (povinných) projevech národní příslušnosti (udání národnosti při sčítání lidu) jest in abstracto, »obecně u všech morálních lidí« uznáno za nečestné, nemravné a způsobilé, by vinníka uvedlo v opovržení a snížilo ho u veřejném mínění.

Výrok soudu v příčině otázky, zda byly prokázány alespoň takové okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti důvodně pokládáno za pravdivé (§ 4 tisk. nov.), je výronem jeho skutkově zjišťovací činnosti. Zákon formuluje tuto náležitost beztrestnosti objektivně; nezáleží na subjektivním výsledném dojmu a přesvědčení pachatelově.

(Rozh. ze dne 31. května 1928, Zm I 534/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního jako kmetského soudu v Praze ze dne 18. května 1927, jímž byl stěžovatel na soukromou obžalobu Gilberta H-a uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 493 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku číselně důvody zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) a b) a zřejmým poukazem též důvod zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. S hlediska prvního z nich napadá především výklad, jímž nalézací soud v rozsudku zjišťuje smysl zažalované zprávy. Poněvadž zjistiti smysl a dosah zažalovaného projevu je vyhrazeno soudu nalézacímu (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.), nejde o otázku právní, nýbrž o stránku skutkovou, jež by formálně správně a s úspěchem mohla býti napadena jen důvodným uplatňováním některé z vad formálních, uznaných zákonem za důvod zmatečnosti rozsudku. Takové vady však stížnost neuplatňuje ani číselně ani věcně a nespočívá přípustné napadání zjištěného objektivního smyslu zprávy zejména ani v tvrzení, že stěžovatel nezamýšlel soukromého obžalobce vinit z působení na členy řádu, zvláště když se rozsudek, vykládaje a zjišťuje smysl zprávy, i v tomto směru obírá obranou obžalovaného. Nutno tedy v dalším vycházeti z toho smyslu zprávy, jak zjištěn byl napadeným rozsudkem. Formálně správně, ale věcně bezdůvodně napadá stížnost rozsudek, pokud posuzuje tvrzení zprávy za vinění soukromého obžalobce z určitého nepočetného nebo nemravného činu, jenž by ho mohl v obecném mínění uvést v opovržení nebo ho snížit. Rozsudek se sice o důvodech tohoto svého právního posouzení nikterak nešíří, avšak to, co v tom ohledu namítá zmateční stížnost, není s to, by prokázalo právní mylnost rozsudku. Neboť je-li podle § 4 zákona z 8. dubna 1920, čís. 256 sb. z. a n. úmyslné jednání, jímž byla porušena neb ohrožena úplnost nebo správnost sčítání lidu dokonce (byť po případě jen správním úřadem stíhaným) trestným činem, a pokládá-li se podle § 12 nařízení z 30. října 1920, čís. 592 sb. z. a n. za takové jednání, působí-li kdo na jiné, by činili údaje neodpovídající skutečnosti, tím méně lze pochybovati o tom, že rozsudek právem mohl čin soukromému obžalobci ve zprávě přiřítaný posouditi alespoň za nečestný nebo nemravný; vskutku je znásilňování jiných v projevech národní příslušnosti (dokonce povinných) in abstracto, »obecně, u všech morálních lidí« uznáno za nečestné a nemravné, a způsobilé, by vinníka uvedlo v opovržení a snížilo ho u veřejném mínění, — a na závaznosti tohoto mravního soudu pro vykonávání práva nemůže měniti nic, že snad je tím oním potlačován ve prospěch jeho zájmu stranického. Zmatečností z důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. tedy rozsudek stížen není.

Zmateční stížnost domáhá se dále beztrestnosti obžalovaného z důvodu § 4 zákona z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., uplatňujíc tak důvod zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. Pokud při tom dovozuje, že tu byly okolnosti, pro které stěžovatel mohl tvrzení zprávy důvodně pokládati za pravdivé, nevychází ze správného pojetí právního, přehlížeje, že zákon formuluje řečenou náležitost beztrestnosti objektivně a zůstavuje posouzení kmetského soudu, zda byly prokázány alespoň takové okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti důvodně pokládáno za pravdivé. Výrok soudu v té příčině je výronem jeho skutkově zjišťo-

vací činnosti a může býti napadán — není-li napaden pro mylnost právního pojetí otázky — jen pro vady formální. Takových vad stížnost rozsudku v tomto směru — s jedinou výjimkou — nevytýká; její vývody nesou se převážně jen za jiným výsledkem skutkového posouzení procesní látky, než ke kterému dospěl soud kmetský, a jsou podloženy vesměs nesprávným právním názorem, že záleželo na subjektivním výsledném dojmu a přesvědčení stěžovatelově. Řečená výjimka týká se vývodů, jimiž stížnost vytýká rozsudku jako neúplnost, že nedbal určité části svědecké výpovědi Rafaela L-y; tento svědek podotkl při svém výslechu v řízení předběžném, že slyšel sice, že v klášteře byl nějaký sčítací funkcionář, se svědkem však že neměl nic činiti, a při hlavním přelíčení dodal, že za nějakou dobu po sčítání viděl oficianta B-ého, když šel v klášteře přes dvůr; svědek s ním nemluvil, B. se ho na nic neptal a svědek se nepamatuje, zda B. byl u některého člena kláštera a něco s ním jednal. Měřena požadavkem zákona mohla býti tato výpověď kmetským soudem pominuta bez neúplnosti rozsudku, neboť nelze nahlédnouti, že by byl kmetský soud, zahrnuv ji v obor svých úvah, mohl dospěti k jinému skutkovému posouzení otázky, zda se obžalovanému podařil důkaz, o který jde. Jeť výpověď ta neurčitá, ba bezobsažná a neuvádí zejména nic, co by alespoň zdaleka ospravedlňovalo tvrzení zprávy týkající se soukromého obžalobce. V otázce projednávané podmínky beztretnosti podle § 4 uvedeného zákona není tedy stížnost provedena po zákonu, pokud se týče není odůvodněna. Vzhledem k tomu není již třeba obírat se také oněmi vývody zmateční stížnosti, jež se týkají otázky, zda obžalovaný jednal v úmyslu hájiti především zájem veřejný, poněvadž k beztretnosti podle oné stati zákona jest třeba, by se sešly veškeré náležitosti tam uvedené. Zmateční stížnost bylo tudíž zavrhnouti.

Čís. 3197.

Ke skutkové podstatě přestupku podle § 506 tr. zák. se nevyžaduje, by se slib manželství stal bezprostředně před první souloží, stačí, byl-li vůbec před první souloží dán výslovně takovým způsobem, že mohl býti pokládán za vážně a opravdově míněný.

(Rozh. ze dne 31. května 1928, Zm II 34/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 25. listopadu 1927, pokud jím byl mimo jiné uznán vinným přestupkem proti veřejné mravopoctnosti podle § 506 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

S právním názorem zmateční stížnosti, že se vyhledává ke skutkové podstatě přestupku podle § 506 tr. zák., by se slib manželství stal bezprostředně před první souloží, nelze souhlasiti, ježto názor ten nemá opory ani v doslovu ani ve smyslu ani v účelu ustanovení § 506 tr. zák. Stačí, jak bylo vysloveno již v rozhodnutí čis. 1368 sb. n. s., jehož se